

- Catford J. C. A Theory of Linguistic Translation. An Essay in Applied Linguistics / J. C. Catford. – Oxford : Oxford University Press, 1978. – Pp. viii + 110 p.
- Chadwick B. A ‘hip-hop’ Translation of a Poem by the Russian Futurist Poet Velimir Khlebnikov (1885-1922) / Brian Chadwick // Myriam Salama-Carr (ed.). Translating and Interpreting Conflict. – Amsterdam and New York : Rodopi, 2007. – Pp.199-220.
- Chilton P., Schaffner C. Discourse and Politics / P. Chilton and C. Shaffner // T. A. van Dijk (ed.). Discourse Studies. A Multidisciplinary Introduction. – Vol. 2 : Discourse as Social Interaction. – London : Sage, 1997. – Pp. 206-30.
- Dillon, G. L., Doyle, A., Eastman, C. M., Kline, S., Silberstein, S., & Toolan, M. (WAUDAG). The Rhetorical Construction of a President / G. L. Dillon // Discourse and Society. – 1990. – Vol. 1. – Issue2. – Pp.189-200.
- Fawcett P. Translation and Language / Peter Fawcett. – Manchester : St. Jerome Publishing, 1997. – 170 p.
- Foster I. The Translation of William Le Queux’s The Invasion of 1910 : What Germany Made of Scaremongering in The Daily Mail / Ian Foster // Myriam Salama-Carr (ed.). Translating and Interpreting Conflict. – Amsterdam and New York : Rodopi, 2007. – Pp.169-182.
- Harris S. Evasive action : How politicians respond to questions in political interviews / S. Harris // P. Scannell (ed). Broadcast talk. – London : Sage, 1991. – Pp.76-99.
- Hatim B., Mason J. Translation : An Advanced Resource Book / Basil Hatim, Jeremy Mason. – London. New York : Routledge, 2004 (1964). – 394 p.
- Holly W. Politikersprache. Inszenierungen und Rollenkonflikte im informellen Sprachhandeln eines Bundestagsabgeordneten / W. Holly.—Berlin : De Gruyter, 1990. – p.
- House J. Global English, Discourse and Translation / Juliane House // Target : International Journal on Translation Studies. – 2015. – Vol. 27. – Issue 3. – Pp.370-386.
- House J. Introduction / Juliane House // Juliane House (ed.). Translation : A Multidisciplinary Approach. – Basingstoke : Palgrave Macmillan, 2014. – Pp.1-14.
- Jakobson R. On Linguistic Aspects of Translation / Roman Jakobson // R. A. Brower (ed.). Harvard Studies in Comparative Literature. – Cambridge, MA : Harvard University Press, 1959. – Pp. 232-239.
- Kong K. Professional Discourse / Kenneth Kong. – Cambridge : Cambridge University Press, 2014. – 304 p.
- Linell P. Discourse across Boundaries : On Recontextualizations and the Blending of Voices in Professional Discourse / P. Linell // Text & Talk. An Interdisciplinary Journal of Language, Discourse & Communication Studies. – 2009. – Vol.18. – № 2. – P.143-158.
- Maynard S. K. Images of Involvement and Integrity : Rhetorical Style of a Japanese Politician / S. K. Maynard // Discourse and Society . – 1994. – Vol. 5. – Issue 2. – Pp. 233-261.
- Mykhaylenko V. V. Contrastive Semantics of the Lexeme “Town” in English and Ukrainian : Aspects of Translation / V. V. Mykhaylenko // Materials of the XI International Scientific and Practical Conference “Prospects of World Science – 2015”. – Vol. 6. – Sheffield : Science and Education, 2015. – Pp.41-45.
- Mykhaylenko V. A Glossary of Linguistics and Translation Studies / Valery V. Mykhaylenko. – Ivano-Frankivsk : King Danylo Galytskyi University of Law, 2015. – 528 p.
- Pshenitsyn S. L. Political Correctness in Translation : Cultural and Linguistic Problems / Sergei L. Pshenitsyn // Thanomnuan O’Charoen and Tongtip Poonlarp (eds.). Translation and Interpretation in a Multilingual Context. – Bangkok : Chulalongkorn University Printing House, 2011. – Pp. 242-255.
- Richardson K. Translating the Transition / Kay Richardson // Paul Anthony Chilton, Mikhail Iyin, Jacob Mey (eds.). Political Discourse in Transition in Europe, 1989-1991. – Amsterdam/Philadelphia: John Benjamins Publishing, 1998. – Pp.173-188.
- Romagnuolo A. Political Discourse in Translation. A Corpus-based Perspective on Presidential Inaugurals / Anna Romagnuolo // Translation and Interpreting Studies. – 2009. – Vol. 4. – No1. – Pp. 1-30.
- Salama-Carr M. Introduction / Myriam Salama-Carr // Myriam Salama-Carr (ed.). Translating and Interpreting Conflict. – Amsterdam and New York : Rodopi, 2007. – Pp.1-12.
- Schäffner C. Political Discourse Analysis from the Point of View of Translation Studies / Christina Schaffner // Journal of Language and Politics. – 2004. – Vol. 3. – № 1. – Pp. 117-150.
- Schjoldager A. G., Gottlieb H., Klitgård I. Understanding Translation / Anne Gram Schjoldager, Henrik Gottlieb, Ida Klitgård. -- Århus : Systime Academic, 2008. – 312 p.
- Seidel J. Verbal Strategies of the Collaborators : A Discursive Analysis of the July 1986 European Parliamentary Debate on South African Sanctions / Gill Seidel 1988 // Text & Talk. – 1986. – Vol.8. – Issue 1-2. – Pp.111-128.
- Van Dijk T. A. What is Political Disourse Analysis / Teun A. van Dijk // Political Linguistics [Belgian Journal of Linguistics]. – 1997. – 11. – Pp.11-52.
- Van Dijk T. A. Discourse and Power / Teun A. van Dijk. – New York : Palgrave Macmillan, 2008. – 320 p.

УДК: 811.111’373.49

МОСІЄВИЧ Л. В.

(Запорізький Класичний приватний університет)

ТЕРМІН “NEWS MANAGEMENT” ЯК ОСОБЛИВІСТЬ АНГЛОМОВНОГО ПОЛІТИЧНОГО ДИСКУРСУ

Стаття розглядає сутність явища “News Management” («керування інформацією») та його функціонування в англomовному політичному дискурсі. Проаналізовано, що “News Management” переважно аранжується за допомогою евфемізмів / дисфемізмів. Саме вони здатні керувати інформацією залежно від прагматичної мети мовця, створювати негативний / позитивний образ суб’єкта, об’єкта, явища політичної діяльності.

Ключові слова: евфемізм, дисфемізм, маніпулювання, політичний дискурс, “News Management”.

Мосневич Л. В. Термин “News Management” как особенность англоязычного политического дискурса. Стаття розглядає сутність явища “News Management” («управління інформацією») і його функціонування в англоязычному політичному дискурсі. Исходя из проведенного анализа, “News Management”, главным образом, аранжируется с помощью эвфемизмов и дисфемизмов. Именно они способны управлять информацией, создавать отрицательный или положительный образ субъекта, объекта или явления политической деятельности в зависимости от прагматической цели говорящего.

Ключевые слова: дисфемизм, манипулирование, политический дискурс, эвфемизм, “News Management”.

Mosiyevych L. V. The Term “News Management” as the Peculiarity of the English Political Discourse. The article examines the phenomenon “News Management” and its functions in the English political discourse. The English political texts are distinguished by a great number of euphemisms which create some false reality due to the effect of blurring, ambiguity. These lexical units can influence the formation process of worldview of a great number of people. They can also deceive and neutralize the critical mind of a person. The euphemisms are the ideal means for manipulation of people because they hide the real essence of the matter due to creation of neutral or positive connotation. The euphemism is a tool for political participants to hide scandals, disguise the truth, guide public thoughts when discussing social issues or events. With the help of political euphemisms the level of negative valuation becomes smaller, hence one can speak about the complete change of pragmatic focus. The high level of euphemistic frequency in the English texts demonstrates the pragmatic intention to depict the negative objects of politics as neutral or sometimes even positive. On the contrary the subjects of politics are introduced in a dysphemistic way. Dysphemisms, then, are used in talking about one’s opponents, things one wishes to show disapproval of, and things one wishes to be seen to downgrade, to obfuscate or offend. Dysphemisms perform pejorative and discreditable functions through the cognitive mechanism of highlighting. The term “news management” as a result of such manipulations seems to be relevant: the suppression of information (for military or political purposes).

Key words: euphemisms, dysphemisms, functions, manipulation, “News Management”, political discourse.

Сфера політичного дискурсу розвинена в багатьох культурах, бо саме вона є своєрідною ареною прояву універсальних маніпулятивних тактик і стратегій, впливу на суспільну свідомість [Chilton 1997: 207; Ekström 2001: 564; Fetzer 2007: 14]. **Метою статті** є визначення сутності явища “News Management” («керування інформацією») та його функціонування в англомовному політичному дискурсі. **Завдання статті:** визначити вплив евфемізмів та дисфемізмів на здатність мовця керувати інформацією; проаналізувати маніпулятивні функції евфемізмів та дисфемізмів; виявити залежність керування інформацією від прагматичної мети мовця. **Об’єктом** дослідження є англомовний політичний дискурс, зокрема його складовий компонент “News Management”. **Предметом** дослідження є політичні евфемізми / дисфемізми, які здійснюють керування інформацією, впливають на негативне / позитивне сприйняття інформації. **Матеріалом** дослідження є політичні евфемізми / дисфемізми, які відібрані шляхом суцільної вибірки із англомовних періодичних видань (BBC News, The Guardian, The Times, The Telegraph).

Оскільки комунікацію робить «політичною» не джерело повідомлення, а його зміст і мета, то відмінність політичної мови полягає в такому співвідношенні між знаком (словом) і значенням, при якому звичні одиниці мови набувають незвичної інтерпретації. Така інтерпретація політичного дискурсу пояснює й специфіку політичного тексту, з якого може бути виокремлено «неекспліцитний» зміст, що не піддається буквальному поясненню, а подекуди може бути навіть прямо протилежним до нього.

У сучасному політичному дискурсі явище евфемії являє особливу комунікативну стратегію, яка виступає важливим знаряддям пом’якшеного подання фактів, подій, явищ, номінації яких мовці вважають ризикованими для досягнення успішної комунікації поряд із процесами дисфемізації, спроможних викликати почуття зневаги та суспільного протесту в боротьбі за важливі політичні дивіденди. За допомогою евфемізмів здійснено зміну оцінки низки явищ, подій, у деяких випадках зміну понять, спрямованих на коригування світоглядних, політичних, ідейних установок кожного окремого члена суспільства. *Евфемізми* – це емоційно нейтральні слова або вирази, які вживаються замість синонімічних їм слів і виразів, які видаються мовцеві непристойними, грубими або нетактовним, *дисфемізми* – це заміна позначення будь-якого предмета або явища більш вульгарним, фамільярним, грубим словом [Allan]. На думку М. Паренті, мас-медіа вміло відбирають більшу частину інформації та дезінформації, якою ми користуємося для оцінювання

соціально-політичної інформації [Паренти, с. 216]. Можна зробити висновок, що ставлення до проблем та явищ політичної діяльності багато в чому визначається тим, хто в певний момент контролює сферу вербальної комунікації.

Для впливу на підсвідомість людини евфемізми, виходячи зі своєї функції щось недоговорити, завуалювати, мають великий потенціал. Однак маніпулятивний потенціал досягається через так званий механізм «буфера», коли евфемізм відіграє роль «проміжної ланки між негативно конотованим словом і свідомістю учасників комунікації» [Торопцева, с. 35]. Англійський лінгвіст Дж. Лоуренс вважав, що евфемізм є невіддільним від військової та політичної інтриги [Lawrence, с. 28]. Аналізуючи приклади евфемістичних субституцій, які функціонують у політиці (*liquidation* («ліквідація») замість *killing* («убивство»), *protective manoeuvres* («захисні маневри») замість *bomb raids* («бомбардування»), автор робить висновок, що основним мотивом евфемізації в цих випадках є приховування справжніх цілей непопулярної політики. Маніпулятивний потенціал евфемізмів відзначав Д. Болінджер, який вважав, що більш ефективно вводять в оману евфемізми, оскільки вони змінюють емоційну спрямованість повідомлення, практично не змінюючи його змісту [Bolinger, с. 63]. Далі науковець демонструє, як за допомогою евфемізмів можна маніпулювати громадською думкою: замість назви *Department of War* («Військовий Департамент») прийнято писати *Department of Defence* («Департамент Оборони»), *consciousness-raising* («підвищення свідомості») замість *propaganda* («пропаганда») [Болінджер, с. 23-43].

Останні політичні події в Україні дуже активно вербалізують евфемізмами як в українських ЗМІ, так й у британських: “...*Since the start of the conflict in eastern Ukraine eight months ago, the Kremlin has denied any direct involvement, including sending Russian troops*” [BBC News, 18 December 2014]. Слово *involvement* (“*the act of taking part in an activity, event or situation*”) евфемізує поняття “*invasion*” та є її гіперонімом. Завдяки широкій семантиці *involvement* нейтралізує такі компоненти, як *army, force, control: invasion – an occasion when one country’s army goes into another country to take control of it by force* [MacMillan English Dictionary, с. 797]. Евфемізми *involvement, conflict* репрезентують поняття *aggression* і *war*, виконують вуалювативну функцію за рахунок вживання слів суперординатного рівня, сприяють нейтралізації таких негативних характеристик як “*fighting between two or more countries that involves the use of armed forces and usually continues for a long time*” [McMillan English Dictionary, с. 1677]. Також слово *conflict* підкреслює тимчасовість дій.

Ретроспективний погляд дає можливість простежити евфемізацію лексеми “war” в історичному ракурсі – воєнне явище рідко називають цим словом. Замість нього політики та журналісти надають перевагу таким евфемістичним субститутам: *armed conflict, military operations, special action*. Евфемістичний вираз *conflict zone* вуалює поняття *war zone*: “...*Most of the internally displaced are camped out in regions next to the conflict zone, either living with relatives, in flats, or in collective centres*” [The Guardian, 22 December 2014]. Вислів *Anti-Terrorism Operation* також має евфемістичний ефект і замінює слово *war*. Цього ефекту досягають за рахунок вживання префікса *anti-*, який замінює негативну оцінку позитивною, а також за рахунок підміни понять (*war* на *operation*) з використанням когнітивного механізму абстракції: “...*This war, officially called an Anti-Terrorism Operation, has continued for some months*” [The Guardian, 26 April 2014].

Отже, випадки заміни слова *war* евфемізмами *conflict, anti-terrorism operation, exercises* з одного боку, є типовим випадком вуалювання, з іншого боку, ці заміни призначені виправдати та прикрити агресивні дії щодо мирних мешканців Донбасу. Мабуть важко не погодитись із французьким міністром, князем Талейраном, який сказав: «Дипломати використовують слова для того, щоб ховати свої думки». Деякі науковці вважають, що можна отримати перевагу від того, що між правдою та брехнею, між інформацією та її приховуванням стираються межі [Бредемайер, с. 17]. У наступному прикладі лексична одиниця *equipment* виступає в ролі евфемізму та заміщує слово «зброя» або «військова техніка»: “...*According to*

evidence gathered by the media and soldiers' rights advocates, Russian troops have been mobilised en masse to fight in eastern Ukraine twice. In August and September, a large contingent of Russian troops – a rebel leader said at the time that 1,200 military personnel and 150 pieces of equipment had arrived from Russia – reportedly helped rebel fighters turn back a Ukrainian advance that had made it to the outskirts of Donetsk and Luhansk” [The Guardian, 18 May 2015].

У наступному прикладі евфемізм *volunteers* приховує справжнє призначення волонтерів, тобто вояків-найманців: “...Russia has consistently denied sending troops and equipment to support the rebels fighting in eastern Ukraine. However, the rebels have admitted being helped by “volunteers” from Russia” [BBC News, 12 November 2014]. Евфемістичний вислів *military opponent* заміщує дисфемізм *enemy*: “...In a Facebook post on Monday, Russia’s prime minister, Dmitry Medvedev, warned that “in essence, an application for Nato membership will turn Ukraine into a potential *military opponent* for Russia” [The Guardian, 23 December 2014]. Слово *opponent* звучить не так категорично як *enemy*. Дієслово з негативною конотацією *to kill* можна замінити більш нейтральним *to liquidate*. Хоча Р. Холдер записує його до словника евфемізмів, ми вважаємо, що він не вуалює ситуацію на 100 %. На наш погляд, тут відбувається лише часткове погашення інтенсивності негативної оцінки. З прагматичного фокусу вилучено лише одну сему «вбивство». Наприклад: “...Our forces will capture and if necessary *liquidate* the leaders of terrorists...” [The Guardian, 18 March 2014].

Синонімічне дієслово *to neutralize* також означає «вбивство», але воно має більш абстрактне значення. Найбільш громадський резонанс та загальне осудження викликає насильна смерть, незалежно від того, чи є вона результатом воєнного часу, чи результатом випадковості. Саме тому евфемізми *to liquidate*, *to neutralize* належать до важливої групи політичних евфемізмів. Евфемістичний вислів *economical with the truth* заміщує слово “lying” та є типовим політичним вуалюванням: “So what sets Russia apart? Maj Gen Skip Davis argues Western forces are sometimes *economical with the truth* but says they don't tell outright lies: “We are talking about denial of information – in other words, not confirming facts – versus blatantly denying” [BBC News, 29 January 2015].

Евфемізми у політичному дискурсі створюють фальшиву реальність: акцентуючи увагу на одних деталях та залишаючи у тіні інші, вони створюють деякий тон, впливають на процес формування світогляду більшої кількості людей. За допомогою евфемізмів «народжується» друга реальність, яку більшість людей сприймає як реальну дійсність. Ці одиниці здатні досягати суггестивного ефекту, тобто впливати на підсвідомість людини. С. А. Мегентесов и И. Мохамад відзначають, що вони діють таким чином, щоб обманути, нейтралізувати свідомість, приспати, обійти контроль «критичного розуму» [Мегентесов, Мохамад, с. 22]. Слід відзначити, що семантичний тип евфемізації має більш маніпулятивний потенціал, ніж формальний, тому що саме він надає максимально різноманітні та потужні засоби впливу. Проте, чим сильніше маніпулятивний потенціал евфемізму і чим віддаленіший зв'язок з денотатом, тим сильніше може бути негативна реакція розумного реципієнта на цій евфемізм.

Отже, евфемізми є ідеальним мовним засобом для маніпулювання людиною, тому що:

- вони приховують справжню сутність явища за рахунок створення нейтральної або позитивної конотації, за рахунок дії механізму асоціативності та механізму «буфера»;
- прихований спосіб передачі інформації ефективніший, ніж прямий вплив на людину;
- слухач, зазвичай, не встигає вичленувати і осмислити евфемізм з контексту.

Інакше кажучи, у результаті маніпулювання свідомістю людини за допомогою політичних евфемізмів зменшується ступінь негативної ознаки денотата. При цьому відбувається повне видозмінення прагматичного фокуса, що спричиняє «персоніфікацію» самого денотата, що і є головним завданням евфемії [Москвин 1998]. Релевантним, на наш погляд, є термін, який позначає результат цих маніпуляцій – *news management*. Він є зафіксованим у словнику евфемізмів Р. Холдера і позначає буквально «керування інформацією»: *the*

suppression of information (for military or political purposes). The management embraces delay, obstruction, and manipulation rather than attempts to get lies published [Holder, с. 274].

Стратегію дискредитації реалізують у політичному дискурсі через тактики образи, звинувачення, глузування. На мовному рівні це виражають через номінації з пейоративним забарвленням, зокрема, за допомогою дисфемізмів. Англomовна преса часто використовує дисфемізм **terrorist** як ярлик для військових супротивників. У значенні цього слова актуалізуються семи, які не властиві слову **enemy**: **enemy** – “a person who hates or opposes another person”, **terrorist** – “a person who uses violence or the threat of violence to obtain political demand”: “...They said the “**terrorists**” inside the town – with a population of 120,000 – had hidden themselves in kindergartens and hospitals” [The Guardian, 26 April 2014].

Створення негативного образу (іміджу), демонізація когось або чогось шляхом «навішування ярликів» являють собою крайній ступінь детермінологізації низки одиниць політичної мови. Наприклад: “...Ever since Ukraine's February revolution, the Kremlin has characterised the new leaders in Kiev as a “**fascist junta**” made up of neo-Nazis and anti-Semites, set on persecuting, if not eradicating, the Russian-speaking population” [BBC News, 31 October 2014]. Вислів **fascist junta** має дисфемістичний характер за рахунок гіперболізованих слів **fascist** і **junta** (“a group of militar yofficers that governs a country, usually without having been elected” [McMillan English Dictionary, с. 818]).

Дисфемізми є завжди стилістично маркованими, експресивними одиницями, оскільки негативні явища сприймаються людиною гостріше. Вони впливають на емоційну складову особистості, таким чином затримуючи увагу реципієнта. Дисфемізми дають змогу визначити емоції та оцінки адресанта. З іншого боку, вживання дисфемізму детермінує напрям інтерпретативної стратегії адресата під час розуміння змісту та оцінювання усього тексту, обумовлює загальну критичну тональність. Використання дисфемізму **bloodshed** «кровопролиття» замість **war** «війна» викриває російську владу і показує реальну ціну розв'язаної війни: “...Even if the **bloodshed** stops and the guns fall silent, the future status of the rebel-held areas of Donetsk and Luhansk remains unclear” [BBC News, 18 February 2015]. Дисфемізм **bloody** акцентує негативне ставлення до экс-Президента України: “...There were countless warnings and appeals to EU to impose sanctions against **bloody regime** of Yanukovich” [BBC News, 12 March 2014].

Висновки. Отже, англomовні евфемізми виконують переважно функції вуалювання та маніпуляції, дисфемізми – функцію дискредитації. Під час утворення політичних евфемізмів найчастіше задіяний когнітивний механізм абстракції, політичні дисфемізми утворюються в основному за допомогою механізму акцентування. У сучасному англomовному політичному дискурсі евфемізують переважно певні події, явища, що свідчить про бажання висвітлити політичну діяльність як позитивну, результативну. Натомість суб'єкти та об'єкти політичної діяльності більшою мірою представлені дисфемістично, що засвідчує низький рівень подолання суперечок, їх загострення в площині сучасної політичної культури. Ці лінгвістичні одиниці мають великий прагматичний потенціал та здатні подавати інформацію таким чином, як це вигідно мовцю. **Перспективи** наступних досліджень передбачають порівняльний аналіз вербалізації політичного конфлікту в Сирії британськими (американськими) ЗМІ та російськими ЗМІ (в англomовному перекладі).

Література

- Болинджер Д. Истина – проблема лингвистическая / Д. Болинджер // Язык и моделирование социального взаимодействия : Переводы / сост. В. М. Сергеева и П. Б. Паршина; Общ. ред. В. В. Петрова. – М. : Прогресс, 1987. – С. 23-43.
- Бредемайер К. Черная риторика. Власть и магия слова : пер. с нем. / К. Бредемайер. – Москва : Альпина Бизнес Букс, 2007. – 184 с.
- Мегентесов С. А. Лингвистические аспекты психического воздействия и приемов манипуляции / С. А. Мегентесов, И. Мохаммад. - Краснодар, 1997. – 111 с.
- Москвин В. П. Эвфемизмы : системные связи, функции и способы образования / В. П. Москвин // Вопросы языкознания. – 2001. – № 3, С. 58-67.
- Паренти М. Демократия для немногих / М. Паренти. – М. : Прогресс, 1990. – 502 с.

- Allan K., Burridge K. Euphemism, dysphemism cross-varietal synonymy. – [Electronic resource]. – Mode of access : <http://arrow.latrobe.edu>
- Bolinger D. Language – the Loaded Weapon. The use and Abuse of the Language Today / D. Bolinger. – London, 1980. – 214 p.
- Chilton P. Discourse and Politics / P. Chilton, Ch. Shaffner // Discourse Studies : A multidisciplinary Introduction. Volume 2 / ed. by T. van Dijk. – SAGA Publications, London, 1998. – P. 206-230.
- Ekström M. Politicians interviewed on television news // Discourse & Society. – 2001. – 12 (5). – P. 563-584.
- Fetzer A. Political Discourse in the media : cross-cultural perspectives. – Amsterdam : John Benjamins Publishing Company, 2007.
- Holder R. W. Dictionary of euphemisms / R. W. Holder. – Oxford University Press, 2008. – 412 p.
- Lawrence J. Unmentionables and other euphemisms / J. Lawrence. – London : Gentry Books, 1973. – 84 p.
- McMillan English Dictionary. New Edition. – Oxford : McMillan Education, 2008. – 1745 p.

Джерела ілюстративного матеріалу:

- BBC News [Electronic resource]. – Mode of access : <http://www.bbc.com>
- The Guardian [Electronic resource]. – Mode of access : <http://www.theguardian.com/international>
- The Day [Electronic resource]. – Mode of access : <http://www.day.kiev.ua/en>

УДК: 811.111 : 821.111 (73)

НИЦПОЛЬ В. І.

(Прикарпатський національний університет ім. В. Стефаника)

МОВНА ОСОБИСТІТЬ ПЕРСОНАЖА-МАНІЯКА ПАТРИКА БЕТМЕНА У РОМАНІ БРЕТА ІСТОНА ЕЛЛІСА “AMERICAN PSYCHO”

У статті досліджується мовна особистість персонажа-маніяка за допомогою виокремлення характерних мовних рис на експонентному, змістовному та інтенціональному рівнях. На експонентному рівні розглядається активність мовної особистості, на змістовному – конкретність висловлювань, а на інтенціональному – конфліктність, почуття гумору та директивність у мовленні персонажа. До уваги також беруться психолінгвістичний підхід до вивчення мовної особистості, запропонований М. Ляпон та трансакційний аналіз Е.Берна. Вивчення мовної особистості персонажа-маніяка здійснено на матеріалі роману Брега Істона Елліса “American Psycho”.

Ключові слова: мовна особистість, експонентний рівень, змістовний рівень, інтенціональний рівень, інтровертована мовна особистість, екстравертована мовна особистість, трансакційний аналіз.

Ныцполь В. И. Языковая личность персонажа-маньяка Патрика Бетмена в романе Брега Истона Эллиса “American Psycho”. В статье исследуется языковая личность персонажа-маньяка с помощью выделения характерных языковых черт на экспонентном, содержательном и интенциональном уровнях. На экспонентном уровне рассматривается активность языковой личности, на содержательном – конкретность высказываний, а на интенциональном – конфликтность, чувство юмора и директивность в речи персонажа. Во внимание также принимаются психолингвистический подход к изучению языковой личности, предложенный М. Ляпон и трансакционный анализ Э. Берна. Изучение языковой личности персонажа-маньяка осуществлено на материале романа Брега Истона Эллиса “American Psycho”.

Ключевые слова: языковая личность, экспонентной уровень, содержательной уровень, интенциональной уровень, интровертированная языковая личность, экстравертированная языковая личность, трансакционный анализ.

Nytspol V. I. Language Personality of Maniac Character Patrick Bateman from “American Psycho” by Bret Easton Ellis. The article studies the language personality of the maniac character through specific language features at exponential, meaningful and intentional levels. The exponential level reveals the activity of the language personality, which shows active or passive language behavior of the character. The maniac character, Patrick Batman, from *American Psycho* by Bret Easton Ellis, manifests himself as a passive observer in most communicative situations. The meaningful level of the study shows concreteness in communication. Patrick uses both abstract and concrete ways of expressing himself, depending on the context. The intentional level of the study focuses on conflicts and humor in speech. Bateman’s discourse can be characterized as humorous: he often tells jokes and uses a satirical tone in conversations. He is also a conflict personality, which can be proved by his rude and insulting words. The psycholinguistic approach offered by M. Lyapon and E. Berne’s transactional analysis were taken into account. Psycholinguistic approach to the study of the language personality reveals psychological qualities of the maniac character and divides language personalities into extravertional and introvertional language personalities. M. Lyapon says that speech introversion can be revealed through the slip of the tongue and the correction of own words and phrases. According to this approach to the study of the maniac character’s discourse, we can conclude that Patrick is an introvertional language personality. Transactional analysis helps to determine a character’s communicative role in conversations. This analysis distinguishes three main roles of the language personality – Parent, Adult, Child. Child’s verbal behavior is connected with the emotional perception of the world. The role of Father shows authority and superiority which is expressed in speech by sharp remarks and control of other people’s behavior. The role of Adult is characterized by common sense and rational principles in discourse. According to this approach, Patrick performs the role of Father.

Keywords: language personality, exponential level, meaningful level, intentional level introvertional language personality, extravertional language personality, transactional analysis.

Мовна особистість – це особистість виражена в мові і через мову. Саме за допомогою мовних засобів мовна особистість проявляє свої основні риси характеру. Деякі вчені